

MIS ON VIISAINFOSÜSTEEM?

Viisainfosüsteem (VIS) võimaldab Schengeni alasse kuuluvatel riikidel jagada omavahel kolmandate riikide kodanike viisainfot. VIS on suuremahuline IT-süsteem, mis aitab rakendada EL-i ühtset viisapoliitikat ning teostada piirikontrolli Euroopas ja konsulaarkoostööd üle maailma. Süsteem võimaldab pädevatel ametiasutustel hoida viisade väljastamiseks vajalikke andmeid, sh sõrmejälgi, ning nende andmete põhjal väljastada lühiajalisi Schengeni viisasid. Süsteem aitab vältida „viisadega kauplemist“ (kui isik taotleb viisat rohkem kui ühes riigis korraga), on abiks ebaseadusliku rände dokumenteerimisel ja ennetamisel ning aitab liikmesriikide õiguskaitseametkondi nende töös.

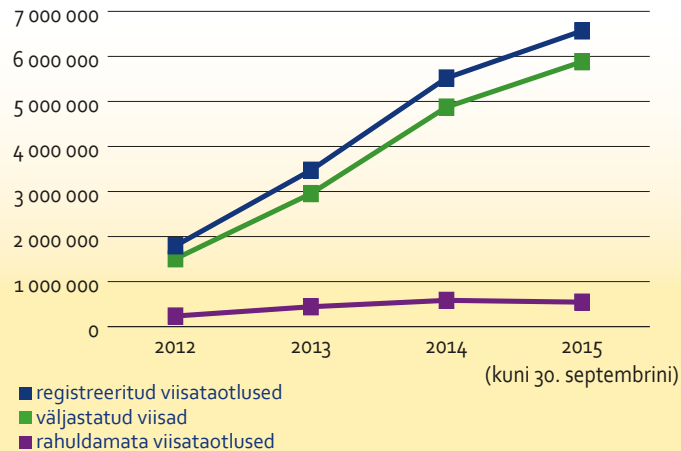
Schengeni ala sisepiiridel ei teostata piirikontrolli. See võimaldab inimeste ja kaupade vaba liikumist ning annab EL-ile ja selle kodanikele mitmeid eeliseid. Schengeni ala koosneb 26 riigist: 22 EL-i liikmesriigist ja neljast assotsieerunud riigist (Island, Norra, Šveits ja Liechtenstein). Kõik 26 Schengeni ala riiki kasutavad VIS-i, et aidata kaasa oma kodanike turvalisuse tagamisele.

VIS-i LISANDVÄÄRTUS

Viisainfosüsteemi abil on võimalik:

- ___ menetleda selgemini ja kiiremini Schengeni alale sisenemiseks lühiajalist viisat vajavate reisijate viisataotlusi;
- ___ kaitsta tõhusamalt reisijaid ja nende andmeid tänu biomeetrilise tehnoloogia kasutamisele, mis aitab inimesi paremini tuvastada ja vältida identiteedivargust;
- ___ viia läbi konsulaarkoostööd ning viisasid väljastavate asutuste vahelist konsultatsiooni;
- ___ vähendada „viisadega kauplemist“ ja pettuste ohtu;
- ___ tuvastada isikuid, kes ei täida või enam ei täida Schengeni alale sisenemise või sellel viibimise nõudeid;
- ___ aidata kaasa piirikontrolli teostamisele välispiiridel ja Schengeni liikmesriikide sees;
- ___ aidata kaasa varjupaigataotluste menetlusele.

VIS-is TÖÖDEL DUD TAOTLUSTE ARV

Allikas: Raportid VIS-i tehnilise toimimise kohta (eu-LISA, märts 2014 ja juuni 2016)

KELLEL ON LIGIPÄÄS VIS-ile?

- ___ Riiklikel viisasid väljastavatel ja varjupaigaasutustel;
- ___ Ametkondadel, kes teostavad kontrolli Schengeni ala välispiiridel;
- ___ Õiguskaitseasutustel ja Europolil, eesmärgiga ennetada, avastada ja uurida terrorismi ja muid tõsiseid kuritegusid.

MILLIST TEAVET VIS-is SÄILITATAKSE?

VIS-is talletatakse üksnes järgmisi andmeid:

- ___ taotleja viisadega seotud ajalugu (taotletud, väljastatud, väljastamisest keeldutud, tühistatud või pikendatud viisad),
- ___ digitaalsed fotod,
- ___ digitaalsed sõrmejäljed.

VISTÖÖS

Philip, kes pole EL-i kodanik, soovib tulla kümneks päevaks Hispaaniasse ning teha ka väljasõit Biarritzi Prantsusmaal. Ta peab selleks taotlema viisa, mis võimaldab tal vabalt reisida kõikides Schengeni ala liikmesriikides.

Philip läheb Hispaania konsulaati, et anda sisse viisataotlus. Konsulaat loob VIS-is taotluse, sisestades digitaalses formaadis tema biograafilised andmed, foto ja sõrmejäljed. Ametkond kontrollib, kas Philipi kohta on juba varem viisataotlusi sisestatud. Kui on, siis seotakse uus kaust olemasolevaga. Viisat väljastav ametkond uurib VIS-ist varasemaid otsuseid seoses Philipi viisataotlustega, näiteks kas võimalikke varasemaid taotlusi on tunnistanud kehtetuks, tühistatud, pikendatud või lühendatud.

Samuti võrreldakse Philipi taotlust andmetega teise põlvkonna Schengeni infosüsteemis (SIS II) ja asjakohastes riiklikes andmebaasides. Selles etapis tuvastatakse näiteks, kas taotlejal on varasemaid keeldumisi Schengeni alale sisenemiseks. Olenevalt Philipi rahvusest võidakse paluda teistel Schengeni ala riikidel antud taotlust kontrollida. Kui Philip vastab kõikidele nõudmistele, võib ta konsulaati oma viisale järgi minna.

Hispaanias kontrollivad piiriametnikud isikut VIS-i kaudu, tehes süsteemis otsingu viisa numbri alusel. Nad kontrollivad tema sõrmejälgi, et tuvastada tema identiteet, viisa autentsus ja see, kas Schengeni alale sisenemise nõuded on täidetud.

KUIDAS KAITSTAKSE ISIKUANDMEID?

Igat viisataotlust hoitakse VIS-is kuni viis aastat. Riik, mis esitab info VIS-i, vastutab nende andmete täiendamise eest ning riiklikus andmebaasis hoitavate andmete turvalisuse eest. See hõlmab nii andmete turvalisust nende edastamise käigus kui ka VIS-ist saadud andmete turvalisust ja füüsilist kaitset. VIS-is olevatele andmetele on ligipääs ainult selleks volitatud ametnikel.

Kõikidel inimestel on õigus saada teavet nende kohta VIS-is salvestatud andmete kohta ning taotleja, et ebatäpsused parandataks või ebaseaduslikult säilitatavad andmed kustutataks. Seda protsessi haldavad riiklikud andmekaitseasutused ja kõiki taotlusi tuleb menetleda nende kaudu.

VIS-i üle järelevalve teostamiseks kohtuvad riiklike andmekaitseasutuste esindajad ja Euroopa andmekaitseinspektor kaks korda aastas VIS-i järelevalve koordineerimisrühmas.

eu-LISA: AITAB KAASA INIMESTE VABALE LIIKUMISELE

eu-LISA on Euroopa agentuur, mis tagab VIS-i kesksüsteemi ja selle turvatud andmesidevõrgu ööpäevaringse haldamise. eu-LISA vastutab süsteemi pideva hooldamise ja arendamise eest, järgides rangelt vastavaid turvalisuse ja andmekaitse määraseid. Agentuur pakub riiklikele ametkondadele koollitisi VIS-i kasutamise kohta, annab välja statistikat ja raporteid ning jälgib arenguid vastavates teadusuuringute valdkondades.

Lisaks VIS-ile haldab eu-LISA veel kahte suurt IT-süsteemi:

- Eurodac – infosüsteem, mille abil kogutakse ja töödeldakse Euroopas varjupaika taotlevate isikute digitaliseeritud sõrmejälgi ja
- Teise põlvkonna Schengeni infosüsteem (SIS II) – suurim sisejulgeoleku ja õiguskaitsesealase koostöö infosüsteem Euroopas.

eu-LISA aitab infosüsteemide haldamisega kaasa EL-i sisejulgeoleku tagamisele ning toetab varjupaiga-, rände- ja piirihalduspoliitika elluviimist. Need tegevused aitavad tagada vabadust elada, töötada ja reisida turvaliselt kogu Schengen alal.

Aastal 2015 viis eu-LISA koostöös liikmesriikidega läbi e-piiride pilootprojekti, et hinnata uute tehnoloogiate rakendamist Euroopa välispiiridel ja anda seadusandjale infot uute biomeetriste tunnuste kasutuselevõtu võimalikkuse kohta. See on asetanud eu-LISA nende ametkondade hulka, kelle ülesandeks on aidata kaasa tugevama ja arukama andmehaldusarhitektuuri loomisele EL-i piirikontrolli ja -turvalisuse valdkonnas. eu-LISA keskendub kõigi süsteemide andmete kvaliteedi parandamisele, olemasolevate IT-süsteemide koostalitlusvõime suurendamisele ning uute IT-süsteemide väljatöötamisele koostöös liikmesriikidega.

eu-LISA peakontor asub Tallinnas (Eestis), infosüsteemide operatiivjuhtimine toimub Strasbourg'is (Prantsusmaal) ning varuandmekeskus paikneb Sankt Johann im Pongaus (Austrias). Lisaks on eu-LISA-I esindus Brüsselis (Belgias).

PÕHIANDMED

- VIS-i kasutavad **26 riiki** (22 EL-i liikmesriiki ja neli assotsieerunud riiki)
- VIS on ligipääsetav **Euroopa riikide konsulaatides üle maailma ja Schengeni välispiiri piiripunktides**
- 2015. a lõpul sisaldas VIS **üle 20 miljoni viisataotluse, sealhulgas umbes 16 miljonit sõrmejäljekomplekti**
- VIS suudab teha kuni **300 000 toimingut tunnis**
- Keskmine aeg, mis kulub sõrmejälgede otsingu tegemiseks piiriületamisel, on **alla 1,5 sekundi**

Lisateavet leiate siit

Külasta
www.eulisa.europa.eu

Jälgi meid
 @EULISA_agency
 /agencyeulisa

Käesoleva trükise sisu ei pruugi kajastada eu-LISA seisukohti ja arvamusi.

Print	PDF
ISBN 978-92-95208-32-2	ISBN 978-92-95208-31-5
doi:10.2857/92553	doi:10.2857/572686
EL-01-16-441-ET-C	EL-01-16-441-ET-N

© Euroopa amet vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suuremahuliste IT-süsteemide operatiivjuhtimiseks, 2016 – Paljudamine on lubatud tingimusel, et viidatakse allikale. *Printed in Belgium*

eu-LISA: toetab turvalist ja tõrgeteta reisimist EL-is

